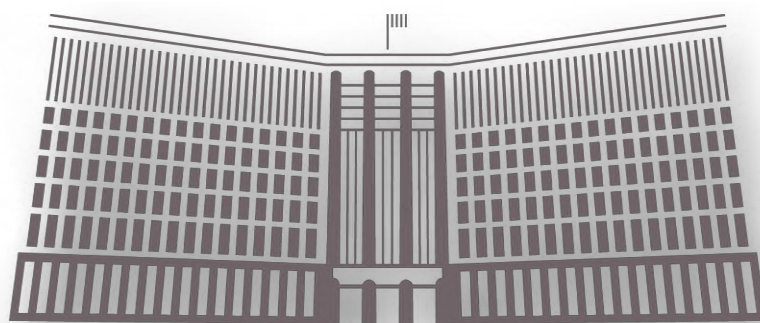

APROBAT:

_____ **Igor KLIPII**

Secretar General Adjunct al Parlamentului

_____ **2019**

Parlamentul Republicii Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI

RAPORT

**privind activitatea Serviciului audit intern din cadrul
Secretariatului Parlamentului
în anul 2018**

Martie – 2019

CUPRINS

REZUMAT	3
CAPITOLUL I. INFORMAȚII GENERALE	4
1.1. Introducere	4
1.2. Statutul și independența organizațională și funcțională a auditului intern	4
1.3. Asigurarea conformării standardelor profesionale, cadrului metodologic și procedural	5
1.3.1. <i>Elaborarea actualizarea și comunicarea Cartei de audit intern</i>	5
1.3.2. <i>Aplicarea Codului etic al auditorului intern</i>	5
1.3.3. <i>Elaborarea și actualizarea politicilor și procedurilor proprii de realizare a activității de audit intern</i>	5
1.3.4. <i>Obiectivitatea auditorului intern</i>	5
CAPITOLUL II. PLANIFICAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT INTERN	6
2.1. Planificarea și realizarea misiunilor de audit intern	6
2.2. Activitățile de consiliere	6
2.3. Monitorizarea implementării recomandărilor de audit intern	7
CAPITOLUL III. MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE IMPLICATE	8
3.1. Contextul instituțional și structura resurselor umane	8
3.2. Asigurarea perfecționării profesionale continue	9
CAPITOLUL IV. PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI	10

REZUMAT

Sunt onorată să prezint Raportul anual al activității Serviciului audit intern.

Scopul prezentului Raport este să comunicam rezultatele, cuprinzând cele mai semnificative aspecte aferente principalelor dimensiuni de activitate privitor la auditurile realizate, resursele umane implicate, conformarea la standardele profesionale privind practica de audit intern, precum și la asigurarea calității.

Reieșind din misiunea Serviciului audit intern, preocuparea principală a fost de a evalua procesele operaționale din cadrul entității, prin prisma riscurilor asociate, furnizând asigurări obiective privind eficacitatea sistemului de control intern managerial.

Pe parcursul anului 2018 au fost efectuate 3 misiuni de audit intern de asigurare. Constatările privind aspectele pozitive, deficiențele identificate și recomandările înaintate managementului sunt prezentate în rapoartele de audit intern aprobate de către managerul superior.

Menționez faptul că, managerii operaționali au responsabilitatea finală pentru stabilirea unor controale interne eficiente în scopul gestionării riscurilor întru atingerea obiectivelor stabilite și trebuie să conștientizeze necesitatea abordării prompte și sistematice a problemelor elucidate de auditul intern în cadrul angajamentelor de audit.

Afirm că Planul anual al activității de audit a fost realizat în totalitate, fiind atinși indicatorii-cheie care au depins de prestația și responsabilitatea Serviciului audit intern.

În anul 2019 vom depune toate eforturile pentru a atinge performanțe cât mai înalte.

Marianna Spoialo,

Șef al Serviciului Audit Intern

CAPITOLUL I. INFORMAȚII GENERALE

1.1. Introducere

Secretariatul Parlamentului (în continuare – Secretariat) este un organ al autorității publice cu personalitate juridică de drept public, având drept rol de a asigura asistența organizatorică, documentară, juridică, informațională și tehnică a activității Parlamentului întru exercitarea prerogativelor stabilite de Constituția Republicii Moldova și alte legi.

Sub aspect structural Secretariatul este constituit din conducere, din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică în Parlament, din secretariatele comisiilor permanent și din subdiviziunile structurale distincte cu statut de direcții generale, direcții, secții și servicii.

Secretariatul este condus de Secretarul general al Parlamentului, ajutat de Secretarul general adjunct, ambii fiind numiți în funcție de către Președintele Parlamentului.

Activitatea de audit intern în cadrul Secretariatului este asigurată de către Serviciul audit intern (în continuare – SAI), care a fost instituit în conformitate cu prevederile art.19 din Legea nr.229 din 23.09.2010¹.

1.2. Statutul și independența organizațională și funcțională a auditului intern

Pentru asigurarea independenței, necesare desfășurării obiective a activității de audit intern, SAI este poziționat în subordinea directă a Secretarului general al Parlamentului, astfel asigurându-se accesul și raportarea directă la nivelul corespunzător, precum și independența funcțională necesară realizării unei activități obiective și imparțiale.

Prin atribuțiile delegate, SAI exercită o funcție distinctă și independentă de activitățile operaționale desfășurate în cadrul Secretariatului Parlamentului.

Independența și obiectivitatea auditorilor interni este asigurată în conformitate cu normele în vigoare. Situațiile care pot afecta independența auditorilor interni sunt semnalate și raportate la momentul apariției acestora. Auditorii interni nu au fost implicați în nici un fel în exercitarea activităților auditabile.

---

¹ Legea nr.229 din 23.09.2010 „Privind controlul financiar public intern” (cu modificările și completările ulterioare).

1.3. Asigurarea conformării standardelor profesionale, cadrului metodologic și procedural

1.3.1. Elaborarea actualizarea și comunicarea Cartei de audit intern

Sfera de activitate a SAI și poziția acestuia în structura organizațională a Secretariatului este determinată prin Carta de audit intern, care stipulează drepturile și obligațiile angajaților din cadrul SAI, autorizează accesul la personal, documente și bunuri fizice, necesare îndeplinirii corespunzătoare a activității de audit intern.

Carta de audit intern a fost actualizată prin Dispoziția Secretarului general al Parlamentului nr.13 din 10 iulie 2015, ca rezultat al modificărilor operate în cadrul normativ². Aceasta a fost comunicată public, în anul curent, prin plasarea pe pagina web a Parlamentului.

1.3.2. Aplicarea Codului etic al auditorului intern

Activitatea auditorilor interni în domeniul eticii profesionale este reglementată de Codul etic al auditorului intern³, principiile și regulile fundamentale ale căruia sunt obligatorii de a fi aplicate și respectate de către angajații SAI.

În decursul anului 2018 Codul etic al auditorului intern a fost respectat, nefiind înregistrate cazuri de încălcare a acestuia, afirmarea fiind susținută și în baza rezultatelor atestate privind evaluarea calității per misiune de audit intern desfășurată.

1.3.3. Elaborarea și actualizarea politicilor și procedurilor proprii de realizare a activității de audit intern

În anul de raportare, în vederea ghidării activității de audit intern, în conformitate cu prevederile SNAI 2040 „Politici și proceduri” la nivel de subdiviziune a fost elaborată Instrucțiunea proprie privind desfășurarea activităților de audit intern în cadrul Secretariatului.

Instrucțiunea menționată a fost aprobată de Secretarul general al Parlamentului, fiind pusă în aplicare obligatoriu, începând cu 01 octombrie 2018.

1.3.4. Obiectivitatea auditorului intern

Declarația de interese este completată de angajații SAI cu ocazia fiecărei misiuni de audit intern. În cazul anului 2018 nu au fost constatate cazuri în care auditorii interni să se afle în situații de incompatibilitate.

---

² Anexa nr.2 la Ordinul ministrului finanțelor nr.74 din 10.06.2014 „Cu privire la aprobarea Cartei de audit intern (Regulament-model de funcționare a unității de audit intern)”.

³ Anexa nr.1 la Ordinul ministrului finanțelor nr.74 din 10.06.2014 „Cu privire la aprobarea Codului etic al auditorului intern”.

CAPITOLUL II. PLANIFICAREA ȘI REALIZAREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT INTERN

2.1. Planificarea și realizarea misiunilor de audit intern

La nivelul SAI a fost elaborat Planul anual de acțiuni pentru anul 2018, care a fost aprobat de către Secretarul general al Parlamentului la 21 decembrie 2017 și, ulterior, remis autorităților competente pentru informare potrivit prevederilor cadrului legislativ-normativ și celui metodologic în vigoare.

Tipul misiunilor cuprinse în Planul de acțiuni aprobat au fost de consiliere, ad-hoc, precum și de asigurare, iar principalele domenii auditabile pentru anul 2018 au fost:

- ❖ Evaluarea procesului de planificare și executare a cheltuielilor de protocol;
- ❖ Evaluarea procesului de primire, înregistrare, repartizare și expediere a corespondenței;
- ❖ Evaluarea proceselor de planificare, organizare și control în cadrul instituției.

Astfel, în decursul anului 2018 au fost realizate integral cele 3 misiuni de audit de asigurare planificate. Activitățile de audit au avut drept scop evaluarea proceselor prin prisma evaluării controlului intern existent, precum și consilierea managementului, după caz, întru consolidarea sistemului de control intern managerial.

Ca rezultat al misiunilor de audit efectuate au fost întocmite 3 rapoarte de audit intern, care au reflectat constatări ale situației existente, cauzele și efectele acestora, după caz, precum și recomandările înaintate în scopul eficientizării proceselor auditate.

În total, în rezultatul misiunilor de audit efectuate au fost formulate 9 constatări și 5 recomandări. Rapoartele de audit intern au fost prezentate Secretarului general al Parlamentului și managerilor operaționali ale subdiviziunilor auditate pentru luare de atitudine, conform competențelor.

2.2. Activitățile de consiliere

Adițional la angajamentele de audit planificate SAI a realizat activități de consiliere în diverse aspecte ce țin de eficientizarea proceselor sau expunerea pe marginea unor proiecte de documente parvenite pentru examinare atât din interiorul entității cât din exteriorul acesteia.

Activitățile de consiliere s-au desfășurat ca urmare a solicitării managerilor operaționali din cadrul subdiviziunilor Secretariatului, fiind axate, în linii generale, pe:

- expunerea de opinii referitor la diverse probleme manageriale;
- acordarea asistenței în aspecte ce țin de dezvoltarea sistemului de control intern managerial.

Alte activități de consiliere au vizat rezultatele auditorilor Curții de Conturi și elaborarea planului de acțiuni privind implementarea recomandărilor oferite de auditorii externi.

2.3. Monitorizarea implementării recomandărilor de audit intern

Urmărirea implementării recomandărilor de audit reprezintă etapa finală în cadrul unei misiuni de audit public intern, care se finalizează cu întocmirea Planului de acțiuni de către subdiviziunile auditate.

Structurile auditate din cadrul Secretariatului au întocmit pentru fiecare misiune de audit internă efectuată planuri de acțiuni, prin care sunt stabilite măsuri concrete, termenele de implementare și persoanele responsabile de implementarea acestora. Corespunzător, acestea, ulterior, au fost aprobate de către Secretarul general al Parlamentului, în corespundere cu cerințele în vigoare.

Urmărirea implementării recomandărilor de audit pe parcursul anului 2018 s-a efectuat în conformitate cu normele în vigoare și procedurile interne elaborate în acest sens, aceasta fiind realizată prin:

- solicitarea de la unitățile auditate a informației privind acțiunile realizate în vederea implementării recomandărilor înaintate, precum și a soluționării deficiențelor identificate în timpul misiunii de audit intern, prin intermediul chestionarelor formalizate;
- examinarea documentelor justificative prezentate de către unitățile auditate în vederea confirmării faptului implementării recomandărilor auditului intern;
- verificarea ulterioară a nivelului de implementare a recomandărilor, cu ieșirea la fața locului.

În perioada de raportare a fost realizată o singură verificare ulterioară, care a vizat evaluarea gradului de implementare a recomandărilor însușite de către subdiviziunile auditate în rezultatul misiunii de audit „Îmbunătățirea sistemului de evaluare a performanțelor profesionale ale personalului”.

De asemenea, urmare instituirii procesului de urmărire a implementării recomandărilor de audit, pe parcursul anului, managerii operaționale au prezentat

subdiviziunii de audit un șir de informații cu anexarea documentelor justificative privind confirmarea acțiunilor realizate urmare misiunilor de audit aferente:

- ❖ modului de administrare și gestionare a bunurilor materiale;
- ❖ procesului de gestionare a parcului de transport auto din dotarea Secretariatului Parlamentului;
- ❖ procesului de stabilire și plată a drepturilor salariale angajaților.

Astfel, ținându-se cont de faptul că, toate recomandările înaintate în cadrul misiunii de audit cu titlul „Evaluarea procesului de stabilire și plată a drepturilor salariale angajaților” au fost executate integral, misiunea menționată fost scoasă din regim de monitorizare.

Totodată, pentru recomandările nerealizate integral aferente celorlalte 3 misiuni de audit supuse monitorizării au fost actualizate planurile de acțiuni și, corespunzător, aprobate de către Secretarul general al Parlamentului.

Menționăm că, la situația din 01.01.2018, per total, în proces de monitorizare se aflau 41 de recomandări, din care 22 de recomandări au fost implementate integral pe parcursul anului de raportare. Prin urmare, rezultatele monitorizării efectuate relevă un nivel satisfăcător de implementare integrală a recomandărilor auditului, acesta constituind 54%. Situația atestată denotă responsabilitatea managerilor unităților auditate și preocuparea acestora în instituirea unor sisteme adecvate de control intern managerial în cadrul subdiviziunilor sale.

CAPITOLUL III. MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE IMPLICATE

3.1. Contextul instituțional și structura resurselor umane

La 31.12.2018, conform structurii organizaționale, statele de personal ale SAI au inclus 2 unități, din care: 1 unitate – de conducere (conducător al subdiviziunii) și, corespunzător, 1 unitate – de execuție (consultant principal). Efectiv, pe parcursul perioadei, gradul de ocupare a constituit 67 %.

Cu referire la studiile/diplomele deținute se relevă că ambii angajați ai SAI sunt licențiați în domeniul economic, iar un angajat este în curs de a finaliza a doua specialitate în domeniul dreptului internațional și instituțional. Informația sintetizată aferentă competențelor și experienței deținute de către personalul SAI se prezintă în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1.

Sinteza unor date statistice privind personalul SAI

N/O	Denumirea indicatorilor	Date statistice
1.	Experiența de muncă totală a conducătorului unității de audit intern, din care: ▪ anii de experiență profesională în domeniul auditului public extern	20 de ani 11 ani
2.	Experiența de muncă a conducătorului unității de audit intern în funcția curentă	15 luni
3.	Experiența de muncă totală al consultantului principal din cadrul unității de audit intern, din care: ▪ experiența de muncă în domeniul auditului intern	2 ani 5,5 luni
4.	Experiența medie de muncă în domeniul auditului intern a angajaților SAI	10,3 luni
5.	Numărul persoanelor cu studii superioare	2 persoane
6.	Numărul personalului certificat profesional	-

3.2. Asigurarea perfecționării profesionale continue

Atribuțiile de bază ale SAI pot fi realizate cu succes doar prin aportul de zi cu zi al unui personal de înaltă calificare. Consolidarea instituțională, prin dezvoltarea resurselor umane, se rezumă nu doar la selectarea noilor angajați cu competențe adecvate și experiență în domeniu, dar și la instruirea lor continuă în scopul perfecționării și menținerii unor standarde profesionale înalte. Dezvoltarea profesională a angajaților SAI se efectuează în conformitate cu Planul anual de dezvoltare a personalului din cadrul Secretariatului, care include activități de instruire internă, efectuate descentralizat și activități de instruire externă, efectuate de Academia de Administrare Publică, precum și de partenerii de dezvoltare.

Având în vedere cerințele Standardului Național de Audit Intern 1230 „Pregătirea profesională continuă”, care specifică necesitatea dezvoltării cunoștințelor, priceperii și altor competențe necesare auditorilor printr-o formare profesională continuă, în anul 2017 personalul SAI a beneficiat de oportunități privind dezvoltarea profesională continuă, în cadrul a 198 de ore, dintre care 114 – instruirii externe și 84 ore de instruirii interne.

Instruirile externe la care au participat angajații SAI au purtat următorul generic:

- Aplicarea Standardelor Naționale de Audit Intern;
- Audit intern, guvernanta și control intern;
- Aspecte generale privind achizițiile publice și managementul riscurilor de corupție;
- Controlul financiar public intern.

Un accent deosebit în cadrul SAI este pus pe conștientizarea rolului și necesității autoinstruirii continue a fiecărui angajat, utilizând în aceste scopuri cele mai relevante metode autodidactice și surse posibile.

CAPITOLUL IV. PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI

Pentru anul 2019 Serviciul audit intern și-a stabilit prioritățile de dezvoltare menite să asigure continuitatea implementării Planului multianual de audit, Strategiei de dezvoltare a activității de audit intern și Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern.

În acest sens, Direcțiile prioritare pentru anul 2019 vizează:

- ✚ executarea integrală a Planului activităților de audit pe anul 2019;
- ✚ realizarea auditurilor interne independente, credibile, transparente și profesionale;
- ✚ îmbunătățirea calității și cantității muncii de audit intern;
- ✚ aplicarea procedurilor moderne de auditare și a bunelor practici în domeniul auditului public intern;
- ✚ colaborarea activă cu persoanele responsabile din cadrul subdiviziunilor auditate, inclusiv la formularea recomandărilor de audit;
- ✚ dezvoltarea unui mecanism fiabil și eficace privind monitorizarea implementării recomandărilor expuse în rapoartele de audit intern, întru asigurarea executării integrale a acestora.

Prin urmare, echipa SAI va depune eforturi tangibile în vederea realizării misiunii de bază și atingerii performanțelor scontate, punând accent pe valorile angajate: corectitudine și integritate, independență și obiectivitate, competență profesională și conduită etică.